

Stevns Kommune
Udvalget for Børn, Unge og Læring

7. juni 2018

Høringsvar til Stevns Kommunes budget for 2019 på børne- og skoleområdet

BUPL har modtaget Stevns Kommunes høringsmateriale vedrørende Børn, Unge og Lærings budget for 2019. Her følger BUPL's bemærkninger til budgetreduktioner jf. balancekataloget.

DAGTILBUDSOMRÅDET

Overordnet lægges der på dagtilbudsområdet op til beskæring af udgifterne med 1 procent på området. Reduktionerne har overordnet set to konsekvenser. Enten svækker de den pædagogiske kvalitet eller også reducerer de service overfor familierne. Herunder reduktioner i normeringer, pædagogandel og ledelse.

Reduktionerne er fremlagt til trods for, at det nyligt gennemførte kommunevalg og debatten op til afstemningen med al tydelighed viste, at både forældre, medarbejdere og politikere ønskede investeringer i børne- og ungeområdet.

Ved efterårets budgetforlig besluttede kommunalbestyrelsen at øge tildelingen til daginstitutionernes normeringer med 2 procent og løfte pædagogandelen fra 60 til 65 procent. Efterårets beslutning markerede et kursskifte og første skridt til at rette op på forholdene i Stevns Kommunes daginstitutioner.

Baggrunden for beslutningen var blandt andet følgende:

- Lav andel af uddannet personale i dagtilbuddene
- Normeringer under landsgennemsnittet
- Høj grad af alenarbejde i daginstitutionerne
- Kommunens omdømme som familievenlig

Forskningsresultater viser desuden, at børn, der har gået i dagtilbud af høj kvalitet, klarer sig bedre end andre børn i skolen, uddannelsessystemet og som voksne på arbejdsmarkedet. Effekten kan blandt andet aflæses i børnene afgangskarakterer i folkeskolen. Stevns Kommunes karaktergennemsnit ved Folkeskolens afgangsprøve ligger på en beklagelig 87. plads af landets 98 kommuner, viser tal fra KL.

Derfor ser vi fra BUPL's side frem til, at den nye kommunalbestyrelse fortsætter det vigtige arbejde, med styrke den tidlige indsats i dagtilbuddene. Og vi kan derfor ikke anbefale forslag, der svækker den pædagogiske kvalitet, normering, pædagogandel mv.

Vi skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at forslaget om at overflytte børn tidligere til SFO også er en normeringsforringelse. Årsagen hertil er, at personalenormeringen i SFO'erne er betydelig mindre end i børnehaver.

Endelig giver flere lukkedage øget pres på personalenormeringerne. Et øget antal lukkedage reducerer ikke det totale børnefremskud, men flytter rundt på de tidspunkter, hvor børnene holder fri eller ferie. At den reelle gevinst ved lukkedage er omdiskuteret følger desuden af, at kommunerne har vidt forskellige tal for, hvor meget man sparer pr. barn pr. lukkedag. Uanset, at de har næsten samme normering.

Dertil kommer, at lukkedage med nødpasning erfaringsmæssigt ikke fungerer pædagogisk. En stor gruppe børn trives ikke i fremmede omgivelser med voksne, de ikke kender. Det gælder navnlig de yngste børn, eller børn som i forvejen har særlige individuelle behov.

Dagtilbudsreformen: Øget fokus på dagtilbuddene

Efter sommerferien begynder implementeringen af den nye dagtilbudsreform. En af de væsentligste elementer er bestemmelsen om den nye styrkede læreplan.

Den styrkede læreplan danner fremover fundamentet for det pædagogiske arbejde på dagtilbudsområdet. Den lægger op til at styrke den pædagogiske faglighed på institutionerne, udvikle en stærk evalueringskultur og pædagogfaglig ledelse tæt på børn, familier og medarbejdere. Barnets perspektiv står centralt i den styrkede læreplan og børns leg er skrevet ind som et vigtigt element i det pædagogiske arbejde. Børn udvikler sig og lærer gennem leg.

Fremover skal staten og kommunerne, som udgangspunkt ikke pålægge dagtilbuddene tiltag som lokale mål, koncepter mv. Og det i mange kommuner omfattende bureaukrati med registreringer, screeninger, tjeklister mv. skal afløses af et øget fokus på pædagogernes og dagtilbudsledernes faglige skøn og vurderinger.

Dermed følger et øget behov for uddannet og efteruddannet personale i de enkelte dagtilbud. Budgetmæssigt bør det derfor overvejes, hvordan der kan flyttes ressourcer ud på institutioner for at understøtte implementering af reformen. Ligesom forvaltningens forslag om at reducere i puljen til kvalitet i dagtilbud er ude af trit med den nuværende situation.

Med dagtilbudsreformen følger også kommunens pligt til at tilbyde kombinationspladser, deltidspadser og opdatere en informationsportal. BUPL medgiver, der kan ligge en opgave i at implementere nye systemer, men forventer langsigtet ikke at opgaven vil sprænge rammerne for, hvad man i dag kan håndtere i administrationen.

På institutionerne kan kontrollen med deltidspadser imidlertid blive en udfordring. BUPL frygter at pædagoger må bruge dyrebar børnetid på at kontrollere f.eks. tidsforbrug i forhold til deltidspadser mm. Det kan udhule personalenormeringen og i værste fald gå ud over forældresamarbejdet.

Ledelse

Dagtilbudsreformen lægger op til et stærkere fokus på den pædagogiske udvikling i den enkelte institution på baggrund af den styrkede pædagogiske læreplan, som er defineret i loven. Det giver den

pædagogiske leder en endnu mere central rolle end set de senere år, hvor mange udviklingstiltag i form af koncepter, retningslinjer etc. er udgået fra forvaltningerne.

Derfor bør man i Stevns Kommune på ny overveje, hvordan man møder fremtidens udfordringer på ledelsesområdet. En overvejelse som også bør indbefatte ledelseskommisionens foreløbige anbefalinger.

I såvel det nuværende balancekatalog som ved tidligere budgetfaser er antallet af områdeledere i spil. Men spørgsmålet om antallet af områdeledere er efter BUPL's opfattelse et for smalt fokus, hvis Stevns Kommune skal gøre sig klar til dagtilbudsreformen.

Derfor opfordrer BUPL Stevns Kommune til at lægge forslagene om nedlæggelse af områdelederstillinger på hylden. I stedet bør kommunen gennemføre en evaluering af den bestående ledelsesstruktur og overveje, hvordan vi skaber mere pædagogfaglig ledelse tæt på opgaven.

Som ledelsesstrukturen fungerer i dag er der ikke basis for yderligere reduktion i ledelsestiden. De daglige pædagogiske ledere tildeles i dag en begrænset del af deres samlede ansættelsestid til ledelse. Men langt fra tilstrækkeligt til at løse ledelsesopgaverne. Når ledelsestimerne ikke slår til, sker det typisk på bekostning af tid, der er afsat til pædagogisk arbejde. Derfor er der risiko for at den nuværende struktur i praksis udhuler den del af normeringen, som skal bruges sammen med børnene.

Afsluttende bemærkninger

Kommunens budgetmateriale indeholder også en kort række positive budgetforslag. Fra BUPL's side skal forslaget om ekstra tildeling til sprogstimulering i dagtilbud med en høj andel af to-sprogede børn og familier særligt fremhæves. Både af hensyn til integrationsindsatsen og af hensyn til pædagogernes muligheder for at skabe gode rammer for hele fællesskabet af børn.

Som dagtilbudsområdet er stillet på nuværende tidspunkt og med de udfordringer, der er på vej kan BUPL ikke bakke op om besparelser på børneområdet. Hverken i forhold til normeringer, lavere pædagogandel, ledelse, kompetenceudvikling eller andre dele af området. Tværtimod vil vi opfordre kommunen til fortsat at prioritere daginstitutionerne og den tidlige indsats. Det betaler sig.

SKOLEOMRÅDET

På skoleområdet lægger forvaltningen blandt andet op til besparelser, der halverer pædagogernes tilstedeværelse i 0. klasse, forringer SFO-normeringerne og reducerer SFO'ernes åbningstider.

Besparelsesforslagene på skoleområdet medfører en svækkelse af den pædagogiske faglighed og det kan ifølge BUPL's vurdering få konsekvenser for børnenes læring og trivsel og kommunens omdømme blandt forældrene.

Den pædagogiske faglighed og folkeskolereformen

Med folkeskolereformen blev den pædagogiske faglighed indskrevet i folkeskoleloven i relation til at sikre reformens tre hovedformål: at reducere virkningen af negativ social arv, sikre at børnene bliver så dygtige, de kan og øge trivslen.

Siden er der sket en stærk og frugtbar integration mellem undervisning- og fritid og mellem pædagog- og lærerfaglighed. Og der er fra både politikere, forskere og skolens ledere og medarbejdere en generel anerkendelse af, at børnenes trivsel er en forudsætning for læring og at læring foregår i både undervisning og fritid.

Det stigende fokus på pædagogfaglighedens rolle i folkeskolen kommer ikke kun fra flertallet bag folkeskolereformen. Også KL har anbefaler kommunerne at sikre den pædagogiske faglighed i folkeskolen og udvikler samarbejdet mellem lærere og pædagoger.

Det fremgår ikke af spareforslagene, hvilken strategi, kommunen forfølger på skoleområdet. Med de forslag, der nu lægges frem, synes kommunen at vende centrale dele af skolereformens nyskabelser og de senere års landvindinger ryggen.

Pædagogfaglighed og skolens fortsatte udvikling

Stevns Kommune har af flere årsager har brug for udvikling på skoleområdet. Dels fordi karaktergennemsnittet som nævnte placerer kommunen på en beklagelig plads blandt de dårligste i landet. Dels fordi forældrene på Stevns i vidt omfang fravælger folkeskolen og søger privatskoler.

BUPL er ikke imod private skoler. Men skal kommunen bevare og udvikle en folkeskole i balance, som bredt repræsenterer Stevns befolkning, må man investere i at skabe bedre trivsel generelt og målrettet tage hånd om børn med særlige udfordringer.

Konsekvenserne af de foreslåede besparelser gør det modsatte. De rammer i særlig grad børn med særlige behov og børn, der på anden måde befinder sig i en udsat position. Også arbejdet med børn, som har brug for hjælp til at knytte sociale relationer og skoleklasser med en uhensigtsmæssig gruppedynamik, bliver ramt, hvis den pædagogiske faglighed i skolerne nedprioriteres.

På sigt risikerer besparelserne at øge skolernes trivsels- og læringsproblemer, og det vil ikke være til gavn for folkeskolens omdømme. Derfor er der behov for, at man politisk prioriterer den pædagogiske faglighed i folkeskolen, og vi kan fra BUPL's side derfor ikke anbefale nogle af de foreslåede reduktioner.

Pædagoger er garanter for, at folkeskolen holder fokus på børns trivsel, dannelse og livsduelighed, og erfaringerne med pædagoger i skolen er positive. Pædagogernes faglighed bringes både i spil i arbejdet med klassens kultur, børnenes trivsel og i udvikling af inkluderende fællesskaber. Og pædagoger står ofte med nøglen til løsninger på børnenes individuelle udfordringer og motivation. Også udvikling af læringsmetoder målrettet børn, som ikke profiterer af den traditionelt opbyggede undervisning, er et felt, som pædagoger hyppigt har succes med at bidrage til. På den måde supplerer pædagogers og læreres didaktiske kompetencer hinanden.

Den pædagogfaglige indsats er særlig vigtig, mens børnene stadig er små. Jo tidligere indsats, desto større effekt. Derfor vil en udhuling af muligheden for teamundervisning i 0.-klasse i længden betyde flere udfordringer og vanskeligheder senere i skoleforløbet. Tovksenordninger i indskolingen bør ses som en investering for skolerne og kommunen. Ikke som en udgift.

SFO'ernes åbningstid

Folkeskolereformen udvidede, som det er de fleste bekendt, børnenes undervisningstid og reducerede tilsvarende åbningstiden i SFO'er. Det betyder, at børn i indskolingen og på mellemtrinnet typisk går i skole til kl. 14 eller 15. I Stevns Kommune lukker SFO'erne allerede kl. 17. Yderligere reduktion i åbningstiden vil have følgende konsekvenser:

- Aktiviteter, som børn og forældre sætter pris på, kan ikke længere finde sted.
- En forringelse af fritidstilbuddet, der medfører flere udmeldelser.
- Flere børn, som tilbringer deres fritid alene eller uden voksenkontakt.
- Kortere tid til forebyggende arbejde og arbejde med inklusion af sårbare og udsatte børn.
- En mærkbar serviceforringelse for kommunen pendlere.
- En svækkelse af kommunens omdømme som børnevenlig sammenlignet med nabokommuner.
- En generel forringelse af folkeskolens tilbud.

Endelig rejser en reduktion af åbningstiden tvivl om, hvorvidt kommunen opfylder sin forpligtelse til at fritidstilbud i henhold til lovgivningen.

SFO'ernes normering

Besparelsesforslagene indholder også en reduktion på 1 procent af normeringen i fritidstilbuddene. BUPL fraråder besparelsen. Kommunen bør i stedet overveje, hvordan med ved at investere, kan få endnu større gavn og bedre effekt af pædagogernes indsats på skolerne.

Fra politisk side bør man lægge til grund at læring også foregår i børnenes fritid, og at læring er en del af arbejdet i SFO'erne: Den pædagogiske faglighed - uanset om den er en del af undervisningen eller fritidstilbuddet - en integreret del af skolens arbejde og udviklingspotentiale.

Dertil kommer at SFO'erne har et særligt potentiale til at nå børn, der ikke trives i undervisningen og har brug for at lære på en anden måde, som det sker i SFO'en, ligesom SFO'erne typisk har mulighed for at opbygge relationer til forældrene, som kan have afgørende betydning for børnenes udvikling.

Afsluttende bemærkning

Samlet set spiller pædagogiske fritidstilbud en væsentlig rolle i børnenes liv. Og SFO'er bidrager effektivt til at sikre børnene vokser op og bliver velfungerende borgere, der understøtter det samfundsmæssige fællesskab. Det handler om jf. regeringens målsætninger om at øge antallet af unge, der får en erhvervsuddannelse og sidenhen tilknytning til arbejdsmarkedet og om at sikre at færre unge rammes af psykiske problemer, misbrug eller drives ud i kriminalitet. Derfor er fritidstilbuddene sammen med SSP en fornuftig og helt nødvendig samfundsmæssig investering.

KL har udgivet en pjece om pædagoger i folkeskolen, som vi i BUPL opfordrer politikere og forvaltning til nærmere at orientere sig i. Desuden står vi til rådighed med yderligere oplysninger om de muligheder, som kommunen har ved at investere i pædagoger i folkeskolen.

Såfremt I ønsker, BUPL's synspunkter uddybet, står vi naturligvis til rådighed. Pædagogernes faglige organisation ønsker løbende at udvikle dialogen med Stevns Kommunes politikere om børne- og skoleområdets udvikling.

Venlig hilsen

Jacqueline Sporon-Fiedler
Faglig sekretær, dagtilbud
BUPL Sydøst
Direkte: 3546 5461
Mobil: 6195 9912
Mail: jqs@bupl.dk

og

Joakim Rex Blankschøn
Faglig sekretær, skoleområdet
BUPL Sydøst
Direkte: 3546 5464
Mobil: 2532 3300
Mail: jrb@bupl.dk